

ODMIETNUTIE Z DÔVODU ZJAVNEJ NEOPODSTATNENOSTI AKO PREKÁŽKA RES IUDICATA

Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že o veci už ústavný súd rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Rozhodnutie o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 4/2020 zo 16. januára 2020)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť R. A., zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, advokátska kancelária, Farská 12, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 Tpo 25/2019 z 26. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť R. A. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2019 doručená „opakovaná“ ústavná sťažnosť R. A. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 25/2019 z 26. apríla 2019.

2. Z obsahu „opakovanej“ ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ už v minulosti podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť (doručená ústavnému súdu 21. mája 2019) pre namietané porušenie tých istých základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom, ako to je v aktuálnom prípade, ku ktorému malo dôjsť tým istým uznesením krajského súdu sp. zn.

1 Tpo 25/2019 z 26. apríla 2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Tp 47/2019 z 11. apríla 2019, ktorá bola uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 154/2019 z 18. júna 2019 vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Ústavný súd zároveň ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

3. Opätovné podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodnil tým, že v čase podania jeho predchádzajúcej ústavnej sťažnosti bol ústavný súd nekompletný a jeho prístup k riešeniu ústavných sťažností sa podľa názoru sťažovateľa javí ako formálny s tým, že všetky ústavné sťažnosti boli ústavným súdom v zásade odmietnuté z formálno-právnych dôvodov.

4. Uvedené podľa názoru sťažovateľa navodzuje presvedčenie, že „takýmto spôsobom sa zbavoval ÚS SR veľkého množstva nápadov, ktoré sa nahromadili v čase, keď pracoval doslova v provízorných podmienkach. Rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti, ktoré som podala, majú charakter príliš silného formalizmu, s ktorým sa ÚS SR ani v prípade nižšie postavených súdov nikdy nestotožnil, práve naopak vo svojich početných rozhodnutiach súdom vytýka neprimerane formalistický prístup k prejednávanej veci. V danej veci poukazujem na postup aj istého politického subjektu, ktorému rovnako pre formálne nedostatky bola odmietnutá sťažnosť v prípade volieb do Európskeho parlamentu s tým, že toto rozhodnutie sa udialo v čase, keď nebol ÚS SR v kompletnom zložení, takže je diskutabilné, či rozhodnutia, ktoré boli vydané ÚS SR v takomto nekompletnom personálnom obsadení možno považovať za záväzné a platné. S názorom ÚS SR, že vo veci sťažnosti nemôže konať s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zák. o ÚS SR pre nedostatok právomoci, sa nie je možné stotožniť. Ak teda nie je možné proti rozhodnutiam súdov v prípravnom konaní hľadať právnu ochranu na inej právnej inštitúcii, ktorá vecne prináleží tejto inštitúcii, tak potom je tu daná otázka: Na akú právnu inštitúciu v rámci SR je možné sa obrátiť s požiadavkou, aby boli preskúmané zákonné a ústavné postupy zo strany súdov nižšieho stupňa?!“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo R. A. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b) a písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 1 Tpo/25/2019 zo dňa 26. 4. 2019 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 1 Tpo/25/2019 zo dňa 26. 4. 2019 sa zrušuje.

R. A., nar... sa prepúšťa z väzby ihneď na slobodu.

R. A. sa priznáva náhrada trov konania, ktoré je povinný Krajský súd v Nitre spoločne a nerozdielne uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa a to do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je nepripustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je nepripustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

15. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru a práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 25/2019 z 26. apríla 2019, ktoré sťažovateľ žiada zrušiť.

16. To isté rozhodnutie krajského súdu sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou zo 17. mája 2019 doručenou ústavnému súdu 21. mája 2019, ktorú ústavný súd v tejto časti odmietol uznesením č. k. II. ÚS 154/2019-18 z 18. júna 2019 ako zjavne neopodstatnenú, ako aj z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej

sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

20. Prekážka už rozhodnutej veci (res iudicata) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súde. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

21. Z už uvedeného vyplýva, že predchádzajúca ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v časti namietajúcej predmetné rozhodnutie krajského súdu odmietnutá uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 154/2019 z 18. júna 2019, a to jednak z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí, ako aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Rozhodnutie o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť v okolnostiach danej veci nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019, II. ÚS 194/2019).

22. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, bolo potrebné ju odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

23. Nad rámec uvedeného ústavný súd pre úplnosť poukazuje na argumentačnú zmätočnosť „opakovanej“ ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ sa nestotožnil s dôvodom odmietnutia jeho predošlej ústavnej sťažnosti zo 17. mája 2019 (doručenej ústavnému súde 21. mája 2019) spočívajúcim v nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v tejto súvislosti sa pýta, „na akú právnu inštitúciu v rámci SR je možné sa obrátiť s požiadavkou, aby boli preskúmané zákonné a ústavné postupy zo strany súdov nižšieho stupňa?!“. Jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na túto otázku však ústavný súd dal sťažovateľovi priamo v uznesení č. k. II. ÚS 154/2019-18 z 18. júna 2019 a aktuálne len opakuje, že proti vtedy namietanému rozhodnutiu okresného súdu, ktoré teraz nenamietajú, vo vzťahu ku ktorému bola ústavná sťažnosť odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], bol slovami sťažovateľa „tou právnu inštitúciu v rámci SR“ krajský súd, ktorý v prípade zistenia, že súd prvého stupňa neprípustne zasiahol do základných práv sťažovateľa, bol oprávnený a zároveň povinný týmto právam poskytnúť ochranu. Ústavný súd podotýka, že sťažovateľ konanie, v ktorom bola daná

príležitosť všeobecnému súdu – krajskému súdu – poskytnúť ochranu jeho základným právam, inicioval podaním riadneho opravného prostriedku. Je teda evidentné, že vo vzťahu k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu predchádzala oprávneniu ústavného súdu právomoc krajského súdu (m. m. I. ÚS 510/2019).

24. V opakovanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ už proti rozhodnutiu okresného súdu, prípadne proti jeho postupu nebrojí (pozri navrhovaný petit rozhodnutia v jeho prvom odseku), ale atakuje iba rozhodnutie krajského súdu, vo vzťahu ku ktorému však bola predošlá ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], nie pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. To svedčí o absolútnej neadekvátnosti argumentácie v aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

25. Neprijateľným a zároveň ničím nepodloženým je aj podozrenie sťažovateľa o „nezáväznosti a neplatnosti“ rozhodnutí vydaných ústavným súdom v období jeho neúplného personálneho obsadenia sudcami a o „zbavovaní sa vecí“ z dôvodu „práce v provizórnych podmienkach“. O ústavnej sťažnosti sťažovateľa zo 17. mája 2019 ústavný súd rozhodol bezvýhradne v súlade s procesnými pravidlami definovanými platnou a účinnou právnou úpravou týkajúcou sa konania pred ústavným súdom. V konečnom dôsledku sám sťažovateľ na podporu svojich podozrení neuviedol, ktorému zákonnému alebo ústavnému ustanoveniu ústavný súd pri rozhodovaní o jeho predošlej ústavnej sťažnosti nedal zadosť (m. m. I. ÚS 510/2019).

26. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

27. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.